

Uchwała Nr .....
Rady Miejskiej Trzcianki
z dnia ..... 2023 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2027**

Na podstawie art 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz.1249) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2027 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzcianki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej Trzcianki
z dnia ..... 2023 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2023-2027**

Spis Treści

I. Wprowadzenie	3
II. Charakterystyka zjawisk przemocy domowej.....	4
1. Przemoc w rodzinie.....	4
2. Rodzaje przemocy.....	5
III. Uzasadnienie wprowadzenia Programu	7
IV. Podstawa prawna opracowania Programu	8
V. Skala problemu przemocy na terenie gminy Trzcianka.....	9
VI. Zasoby gminy Trzcianka świadczące pomoc osobom doznającym przemocy.....	16
VII. Postanowienia ogólne Programu	16
VIII. Podsumowanie	20

I. Wprowadzenie

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. wskazuje, że instytucja rodziny definiowana w systemie praw człowieka jako "naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa" (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka) jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej.

Ustrojową zasadą jest szczególna pomoc ze strony władz publicznych dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej (art. 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Rodzina jest także grupą formalną, mającą określoną prawnie strukturę, cele i normy w ramach, których funkcjonuje w społeczeństwie. Ważne rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości, zrozumieniu.

Mówiąc o rodzinie nie możemy zapomnieć o funkcjach, jakie pełni ona w społeczeństwie, są to kolejno:

- a) funkcja prokreacyjna, która pozwala na zaspokojenie emocjonalno-rodzicielskich potrzeb,
- b) funkcja ekonomiczna pozwalająca na zagwarantowanie bezpieczeństwa materialnego rodzinie,
- c) funkcja opiekuńczo - zabezpieczająca,
- d) funkcja socjalizacyjna jako przygotowanie dzieci do samodzielnego życia
- e) i pełnienia ról społecznych oraz jako wzajemne dostosowanie swoich zachowań
- f) i cech osobowości,

g) funkcja kulturowa, emocjonalna.

Gdy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, niezgodne z normami prawnymi i moralnymi.

Dom rodzinny powinien być miejscem bezpiecznym; niestety zdarza się, że powrót do niego może wywoływać strach i przerażenie.

Statystycznie, większość osób doznających przemocy w rodzinie stanowią kobiety. Innymi szczególnie wrażliwymi kategoriami osób doznających przemocy w rodzinie są m.in.: małoletni, osoby starsze, osoby niepełnosprawne. Szczególna ochrona i wsparcie powinny być kierowane do dzieci, zarówno doznających przemocy w rodzinie, jak i będącymi świadkami przemocy.

II. Charakterystyka zjawisk przemocy domowej

1. Przemoc w rodzinie zwana również przemocą domową, zgodnie z art.2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to: *„jedenorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobro osobiste osób (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoby pozostające w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym; a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.“*

Przemoc :

a) jest intencjonalna – stanowi zamierzone działanie (lub zaniechanie działania) ukierunkowane na drugiego człowieka. Ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,

b) siły są nierówne – we wzajemnej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą i przewagę tę wykorzystuje do osiągnięcia swojego celu. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.

c) narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje istniejącą lub stworzoną przez okoliczności asymetrię sił i władzy i narusza podstawowe prawa człowieka np. prawo do godności, szacunku czy nietykalności cielesnej,

d) powoduje cierpienie, ból i krzywdy moralne – sprawca naraża życie i zdrowie ofiary na poważne szkody, w tym szkody przeżywane bardzo subiektywnie. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ztraca zdolność do samoobrony.

2. Rodzaje przemocy

2.1. Przemoc psychiczna/emocjonalna

Jest podstawą wszelkich form przemocy. Polega na wywieraniu presji na osobę w celu sprawowaniu nad nią kontroli i podporządkowania jej swojej woli. Jej istotą jest naruszenie godności osobistej. Stanowi podstawę wszelkich innych form przemocy i zazwyczaj z nimi współwystępuje. Przykładem mogą być: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów i planów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, uniemożliwianie schronienia, degradacja werbalna czyli wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb i wulgaryzmów, straszenie zastosowaniem siły.

2.2 Przemoc fizyczna

Polega na naruszeniu nietykalności cielesnej lub niesie takie ryzyko. Przykłady: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, gaszenie papierosów na ciele, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie

substancjami żrącymi, szarpanie np. za włosy lub uszy, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.

2.3. Przemoc seksualna

Dotyczy sfery seksualnej, jej celem jest poniżenie drugiej osoby, odebranie jej godności, polega na naruszeniu intymności. Jej istotą jest zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Występuje wówczas przymus jako na bezpośrednie użycie siły lub emocjonalny szantaż, groźba lub podstęp by osobę skłonić do preferowanego zachowania. Np.: gwałt, molestowanie seksualne, wymuszanie pożycia, obmacywanie, dotykanie intymnych części ciała, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, uwagi i żarty o charakterze seksualnym, przymuszanie do oglądania treści charakterze seksualnym bądź pornograficznym itp.;

2.4. Przemoc ekonomiczna

Dotyczy sfery materialnej, polega na celowym niszczeniu własności, pozbawianiu środków lub tworzeniu warunków, gdy trudno jest zaspokoić podstawowe potrzeby min. uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej i wymuszaniu pracy nieodpłatnej, odbieraniu zarobionych pieniędzy, niszczeniu rzeczy, zabieraniu pieniędzy, ograniczaniu dostępu do zasobów rodziny, w przypadku wspólnej firmy na nieopłacaniu składek, ubezpieczeń i niewypłacaniu zarobionych pieniędzy, wymaganiu, by sprawozdawać się z każdej wydanej złotówki, pozbawieniu informacji na temat stanu majątku rodziny, zaciąganiu kredytów i pożyczek na wspólne konto, zmuszaniu do spłacania długów, sprzedawaniu rzeczy osobistych bądź wspólnych bez uzgodnienia itp.

2.5. Zaniedbanie

Dotyczy naruszenia obowiązku opieki ze strony najbliższych. Jego istotą jest niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Odnosi się do dzieci, osób starszych czy niepełnosprawnych lub chorych, których dobry stan wymaga opieki ze strony domowników. Polega na min. na braku zainteresowania potrzebami innej osoby, świadomym ich ignorowaniu, pozbawianiu środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwienie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

III. Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz.1249) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- a) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- b) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- c) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych oraz wsparcia w ramach procedury "Niebieskiej Karty".

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2027, zwany dalej Programem, jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego gminnego programu.

Istotnym elementem Programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

IV. Podstawa prawna opracowania Programu

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc w rodzinie. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Programu. Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.;
- b) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- c) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- d) ustawę z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- e) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- f) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- g) ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- h) ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- i) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- j) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Ponadto Program jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce

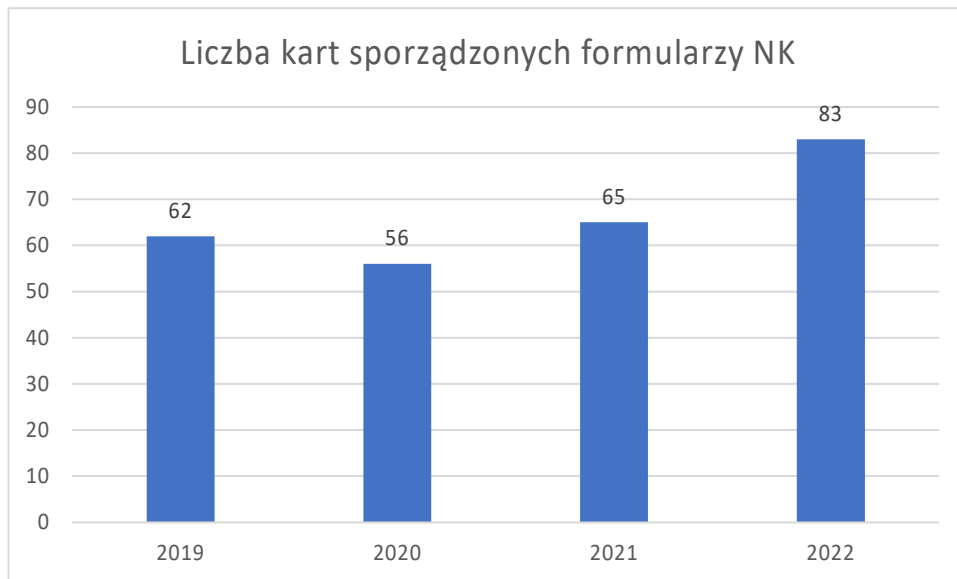
V. Skala problemu przemocy na terenie gminy Trzcianka

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy. Ze względu na specyfikę zjawiska oszacowanie skali problemu nie jest zadaniem łatwym. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doświadczających przemocy, które w wielu przypadkach nie ujawniają problemu, a co za tym idzie nie składają zawiadomienia o przestępstwie. Z tego względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona.

W związku z powyższym diagnoza zjawiska przemocy i monitoring na terenie gminy Trzcianka została przeprowadzona na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny w Trzciance.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Trzciance został powołany Zarządzeniem Nr 56/19 Burmistrza Trzcianki z dnia 8 kwietnia 2019r. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest prowadzenie danych statystycznych dotyczących ujawnionych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w oparciu o prowadzenie Niebieskiej Karty. Wypełnienie przez uprawnione do tego podmioty formularza Niebieska Karta części A inicjuje wszelkie działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. W ciągu ostatnich lat liczba sporządzonych Niebieskich Kart z roku na rok ulegała zwiększeniu.

Wykres nr 1. Liczba sporządzonych formularzy Niebieska Karta A

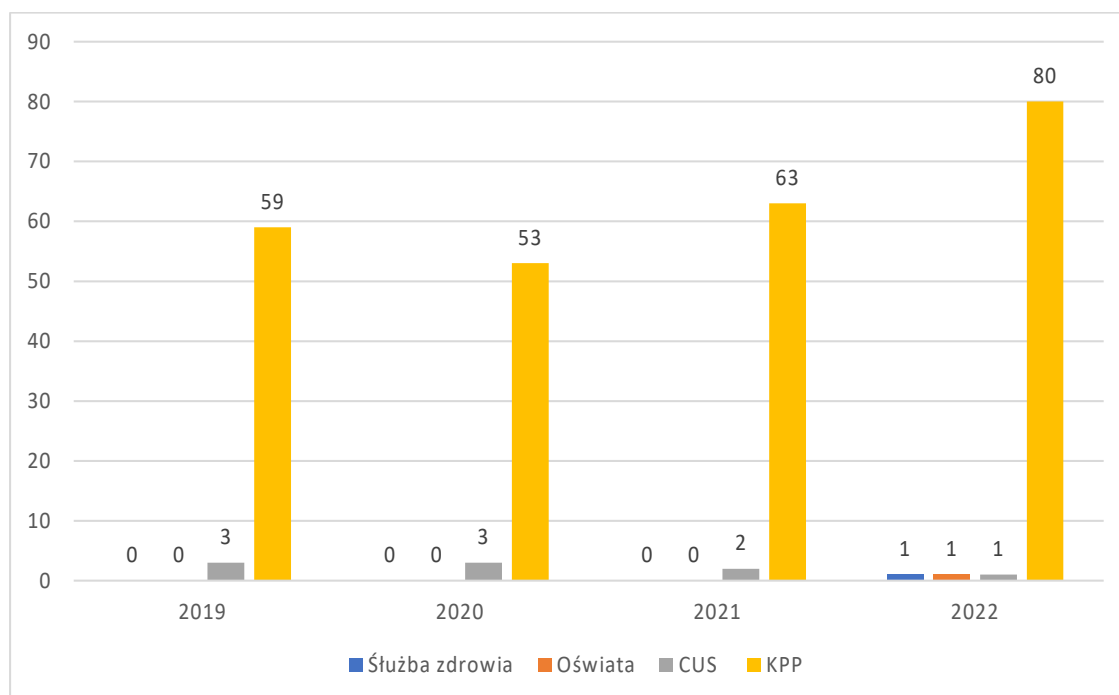

Zgodnie z § 2 pkt. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieskiej Karty wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta część A przez przedstawicieli następujących podmiotów:

- a) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- b) gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- c) policji
- d) oświaty
- e) ochrony zdrowia

Wykres nr 2 przedstawia liczbę wszczętych procedur Niebieskiej Karty przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów na przestrzeni lat 2019-2022r. Z danych wynika, iż przeważająca ilość formularzy Niebieskiej Karty A sporządzana jest przez funkcjonariuszy Policji. Najczęściej dokonuje się to podczas przeprowadzonych interwencji domowych.

Wykres nr 2. Liczba sporządzonych formularzy "Niebieska Karta część A" z uwzględnieniem podmiotów wszczynających procedurę w latach 2019-2022.

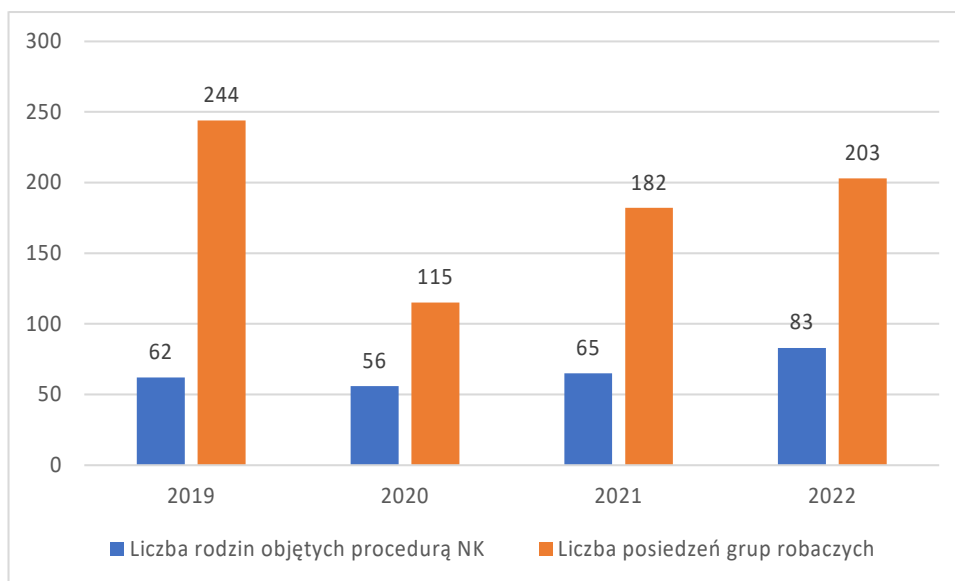
W związku z procedurą Niebieskiej Karty przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje grupę roboczą, w skład której wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia.

W skład grup roboczych mogą wchodzić także kuratorzy sądowi, a także przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Grupa robocza po otrzymaniu „Niebieskiej Karty – A” od przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego dokonuje wymiany posiadanych informacji na temat rodziny dotkniętej przemocą (osób dorosłych, dzieci), diagnozuje sytuację rodziny, wspólnie opracowuje plan pomocy dla rodziny dotkniętej przemocą, rozdziela między swoimi członkami poszczególne zadania, monitoruje na bieżąco sytuację rodziny (utrzymuje stały kontakt z członkami rodziny, odwiedza rodzinę w jej miejscu zamieszkania, zaprasza osobę dotkniętą przemocą oraz wzywa osobę stosującą przemoc na spotkania grup roboczych). Wszystkie czynności członków grupy roboczej muszą być dokumentowane.

W wykresie nr 3 ujęto dane dotyczące liczby rodzin objętych pomocą w ramach

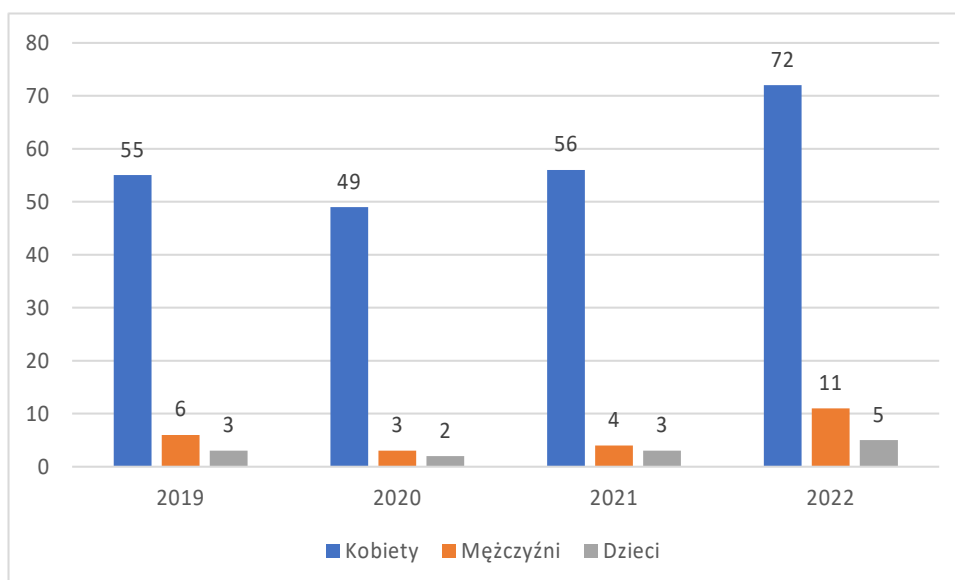
procedury Niebieskiej Karty w zestawieniu z liczbą posiedzeń grup roboczych.

Wykres nr 3. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w stosunku do liczby posiedzeń w latach 2019-2022.

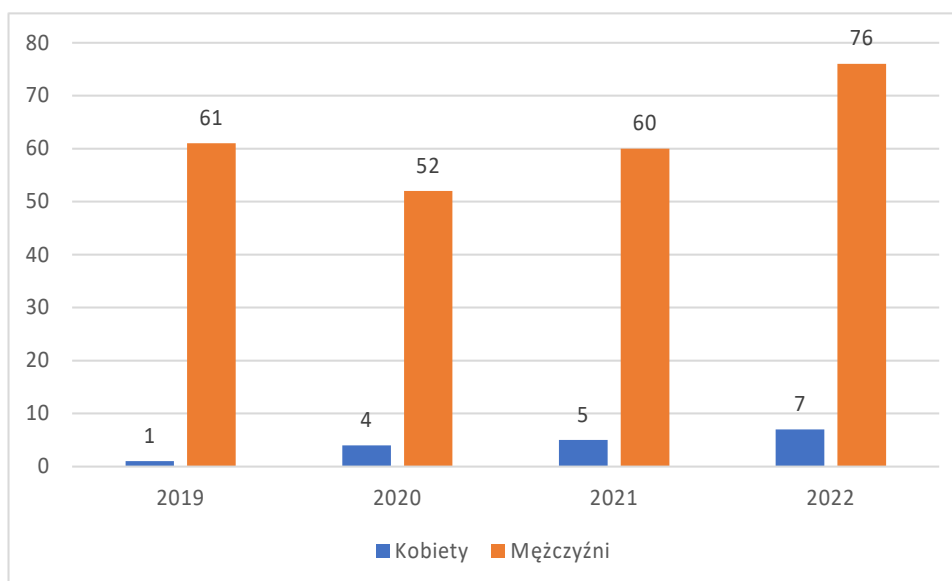

Z analizy Niebieskich Kart wynika, że na terenie gminy Trzcianka osobami najczęściej doznającymi przemocy są kobiety, natomiast osobami najczęściej stosującymi przemoc - mężczyźni. Poniższe wykresy przedstawiają liczbę osób doznających przemocy oraz liczbę stosujących przemoc.

Wykres nr 4. Liczba osób doznających przemocy w latach 2019-2022.

Wykres nr 5. Liczba osób stosujących przemoc w latach 2019-2022.

Z uzyskanych danych statystycznych wynika, że do przemoc najczęściej dochodzi pomiędzy małżonkami oraz partnerami w związkach nieformalnych. Poniższa tabela przedstawia analizę zjawiska przemoc w odniesieniu do ról społecznych pełnionych przez poszczególnych członków rodziny.

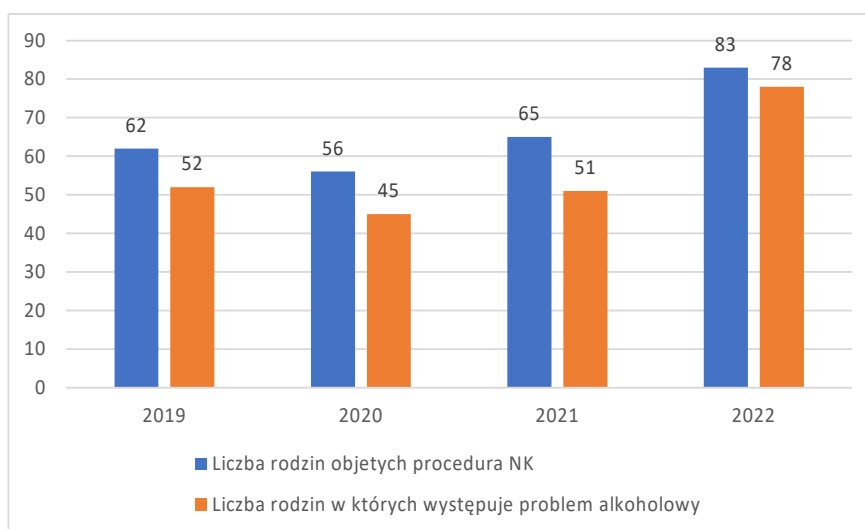
Tabela. Liczba rodzin dotkniętych problemem przemoc z podziałem na role społeczne.

Rok	Przemoc pomiędzy małżonkami lub partnerami w związkach (w tym małżeństwa w wieku poprodukcyjnym)	Przemoc stosowana przez dorosłe dzieci wobec rodziców	Przemoc stosowana przez rodziców/opiekunów wobec małoletnich dzieci
2019	55	5	2
2020	49	6	1
2021	55	7	2
2022	70	11	2

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w większości rodzin dotkniętych przemocą występuje problem alkoholowy.

Nadużywanie alkoholu/uzależnienie od alkoholu jednego z członków rodziny sprzyja także pojawieniu się przemoc w tej rodzinie. Przemoc w rodzinie to zachowanie lub zaniechanie działania, wymierzone przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, które narusza prawa i dobra członków tej rodziny, a tym samym powoduje ich cierpienie i szkody.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemocą może być zarówno działanie powtarzające się, jak i jednorazowe. Trzeba jednak pamiętać, że przemoc nie jest charakterystyczna wyłącznie dla rodzin z problemem alkoholowym. Przemoc może wystąpić w każdej rodzinie, bez względu na wykształcenie jej członków, status materialny, rodzaj wykonywanego zawodu itp. Specjaliści zajmujący się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej zauważyli, że istnieją pewne okoliczności sprzyjające wystąpieniu tego zjawiska w rodzinie (tzw. czynniki ryzyka). Należą do nich – oprócz nadużywania alkoholu – kłopoty finansowe, trudna sytuacja mieszkaniowa rodziny, bezrobocie, dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pierwotnej, osobiste przekonania wynikające z norm kulturowych i społecznych itp. Zwiększają one prawdopodobieństwo krzywdzenia członków rodziny, ale nie stwierdzono pomiędzy nimi zależności przyczynowo-skutkowej. Badania pokazują, że rodziny, w których występuje problem alkoholowy, są dwa razy bardziej narażone na przemoc, niż te, w których problemu takiego nie ma. Potwierdzają to dane policji dotyczące interwencji w sytuacjach przemocy w rodzinie. Wykres nr 6 przedstawia liczbę rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w poszczególnych latach w porównaniu do liczby rodzin z problemem alkoholowym i potwierdza, że alkohol sprzyja zachowaniom agresywnym i współtowarzyszy problemowi przemocy.

Wykres nr 6. Liczba rodzin, w którym występuje problem alkoholowy w stosunku do liczby rodzin objętych procedurą NK.

Należy nadmienić, że zjawisko przemocy wobec panujących powszechnie opiniom nie występuje wyłącznie w rodzinach dysfunkcyjnych i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Dotyka rodziny niezależnie od ich statusu społecznego czy sytuacji finansowej.

W strukturach Centrum Usług Społecznych znajduje Punkt Pomocy Kryzysowej, gdzie może otrzymać wsparcie ofiara przemocy, jak i również osoba uzależniona od alkoholu i innych środków odurzające. Poniższa tabela przedstawia dane statystyczne ile osób i rodzin skorzystało z wsparcia terapeutyczno-psychologicznego w Punkcie Pomocy Kryzysowej w Trzciance w latach 2019-2022.

Tabela. Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy korzystających ze wsparcia psychologiczno-terapeutycznego w PPK

Rok	Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologiczno-terapeutycznego w PPK	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologiczno-terapeutycznego w PPK
2019	271	220
2020	211	185
2021	255	208
2022	293	225

Od 20 do 26 lutego trwają obchody Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem, zainicjowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Obchody wiążą się z przypadającym na 22. lutego Międzynarodowym Dniem Ofiar Prześpiństw, wprowadzonym w Polsce ustawą z 12 lutego 2003 roku.

Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem jest wydarzeniem, którego celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby i prawa osób pokrzywdzonych prześpiństwem, znalezienie profesjonalnego wsparcia oraz zasięgnięcie fachowej i bezpłatnej porady. W akcję, jak co roku na terenie naszej gminy włączają się członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownicy sądów, prokuratur, policjanci, pracownicy socjalni, ośrodki interwencji kryzysowej. Instytucje te we własnym zakresie organizują punkty informacyjne oraz

zamieszczają na swoich stronach internetowych informacje o terminach ich działania.

VI. Zasoby gminy Trzcianka świadczące pomoc osobom doznającym przemocy

- 1) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2) Centrum Usług Społecznych w Trzciance,
- 3) Punkt Interwencji Kryzysowej w Trzciance,
- 4) Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Trzciance,
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzciance,
- 6) Prokuratura Rejonowa w Trzciance,
- 7) Komisariat Policji w Trzciance,
- 8) Szpital Powiatowy w Trzciance,
- 9) przychodnie lekarskie,
- 10) szkoły, przedszkola,
- 11) organizacje pozarządowe, Straż Miejska,
- 12) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna.

VII. Postanowienia ogólne Programu

1. **Czas realizacji Programu** – lata 2023 – 2027.
2. **Adresaci Programu:**
  - a) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
  - b) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
  - c) przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą (pedagog, nauczyciele, pracownicy centrum usług społecznych, przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości, policji, pracownicy służby zdrowia),

- d) przedstawiciele władz lokalnych,
- e) społeczeństwo.

3. Cel główny Programu

Celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Trzcianka

Program jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; edukacja kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

4. Cele szczegółowe Programu:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i edukacyjno-korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 4) ograniczenie problemów społecznych związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

5. Planowane kierunki działania:

- 1) zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy poprzez poradnictwo psychologiczne, prawne, pedagogiczne socjalne,
- 2) udzielanie wsparcia w zależności od potrzeb ofiar przemocy, w tym w formie działań interwencyjnych bezpośrednio w środowisku domowym ofiar

przemocy przez zespół interdyscyplinarny lub grupy robocze złożone z pracowników socjalnych, funkcjonariusza policji, pedagoga szkolnego, kuratora sądowego i innych kompetentnych osób,

- 3) podejmowanie działań interwencyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 4) przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla osób zajmujących się zjawiskiem przemocy (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarą przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).

6. Realizacja zadania:

- 1) systematyczne aktualizowanie informacji umieszczonej na tablicy ogłoszeń Centrum Usług Społecznych, Komisariatu Policji oraz w szkołach i placówkach opieki zdrowotnej,
- 2) rozpowszechnianie ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- 3) zamieszczanie informacji na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych w Trzciance o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
- 4) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych, spotkania z przedstawicielami społeczności lokalnej służące podniesieniu świadomości społecznej w powyższej kwestii,
- 5) tworzenie lokalnych programów i kampanii profilaktycznych, programów edukacyjno korekcyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- 6) organizowanie konferencji dla pracowników pomocy społecznej, pracowników oświaty, ochrony zdrowia, policji, kuratorów zawodowych, społeczności lokalnych.
- 7) prowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych w szkołach, organizowanie prelekcji, które prowadzić będą przedstawiciele Policji, pracownicy socjalni, specjaliści,
- 8) wzmacnianie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinach,
- 9) realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,
- 10) wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji,
- 11) terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych (od alkoholu, środków psychoaktywnych oraz innych uzależnień, w tym także behawioralnych)
- 12) konsultacje z terapeutą,
- 13) realizacje procedury " Niebieskich Kart".

7. Realizatorzy zadania:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Trzciance,
- 2) Centrum Usług Społecznych w Trzciance,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance,
- 5) Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Trzciance,
- 6) Komisariat Policji w Trzciance,
- 7) Sąd Rejonowy w Trzciance,
- 8) Straż Miejska,

9) placówki służby zdrowia,

10) szkoły i przedszkola oraz inne placówki oświatowe (*np. MOS, żłobki*)

8. Monitorowanie i ewaluacja Programu.

Monitorowaniem realizacji Programu zajmować się będzie Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Trzciance, działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego zadaniem będzie koordynowanie działań podmiotów zajmujących się pracą na rzecz przeciwdziałania przemocy rodzinie. Ostateczny efekt realizacji Programu zostanie podsumowany w trzecim kwartale 2027r., czyli po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji. Wyniki będą zawarte w sprawozdaniu z monitoringu, które zostanie przedstawione Radzie Miejskiej Trzcianki.

Ewaluacja Programu winna dostarczyć odpowiedzi na pytanie: czy jest on trafny, skuteczny i efektywny oraz czy został osiągnięty cel główny?

9. Źródła finansowania programu.

Głównym źródłem finansowania zadań zawartych w Programie będą w szczególności środki własne gminy, w tym środki z budżetu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania zadań służących ochronie przed przemocą, w oparciu o środki uzyskane z zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Odrębne środki mogą pochodzić z dotacji, konkursów i projektów unijnych.

VIII. Podsumowanie

Cele i zadania zawarte w Programie, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie gminy z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tworzenie gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy

osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, jak i ją stosujące.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej Trzcianki w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2027

Do zadań własnych gminy, zgodnie z art.6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2022r. poz.1249) należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Głównym celem gminnego programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Program ma na celu ukierunkowane na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Trzcianka.